

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

МУЗИЧНА КРИТИКА: МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ

Освітній ступінь Бакалавр

Спеціальність Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма

Спеціалізація

Статус Нормативна

Семестровий контроль іспит

Курс	4
Семестр	7-8

ECTS	5
Годин	150
Лекції	32
Семінари	32
Індивідуальні	32
Самостійна робота	54

Інформація про викладача

ПІБ	Чекан Юрій Іванович доцент, професор кафедри, доктор мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=PModzygAAAAJ&hl=uk
e-mail	y.chekan@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Професія музичного критика – одна з найважливіших галузей прикладного (практичного) музикознавства. Вона вимагає активного ставлення до сучасного музичного процесу, вміння орієнтуватися в ньому, вірно оцінювати його явища.

Мета курсу: підготувати майбутніх музикознавців до самостійної діяльності в галузі музичної критики.

Основні завдання курсу «Музична критика: методологія та теорія» визначені необхідністю сформулювати у студентів-музикознавців наступні компетентності.

Загальні:

- Здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні:

- Розуміння специфіки музично-критичної діяльності.
- Вміння застосовувати музично-критичні навички у практичній діяльності.
- Знання з методології, теорії та історії музичної критики.
- Вміння самостійно оцінювати явища сучасного музичного життя, обираючи релевантні аксіологічні параметри.
- Вміння самостійно вибудувати контексти оцінюваного мистецького явища.
- Вміння самостійно працювати з музично-критичними, літературно-критичними, театральні-критичними джерелами, поточною пресою як засобами формування власного професійного ставлення до музичної сучасності.
- Залучення до активної участі в сучасному музичному процесі (публікація критичних відгуків на музичні події, робота в прес-групах фестивалів тощо)
- Здатність самостійно практично працювати у пресі.

Критичне осмислення музичних подій передбачає глибокі знання в обсязі всього комплексу музично-історичних та теоретичних дисциплін, теорії та історії виконавства, суміжних гуманітарних наук. Критик активізує у своїй діяльності досягнення сучасного музикознавства, музичної естетики, соціології, психології, комунікативістики. Від нього вимагається:

- Добра орієнтація в сучасному музичному процесі;
- Глибока професійна обізнаність в сфері методології, теорії та історії музичної критики (знайомство з практичним досвідом критиків різних країн та епох, знання теорії загальнохудожньої та музичної критики);
- Практичне оволодіння всією жанровою номенклатурою музичної критики та журналістики (анотація, кореспонденція, інтерв'ю, рецензія, нарис, портрет, проблемна стаття, полемічна репліка, виступ на дискусії тощо);
- Досвід практичної роботи в пресі (публікації в різних типах періодичних видань), на радіо і телебаченні, в електронних ЗМІ;
- Вільне володіння літературною мовою.

Перераховані вимоги формують комплекс знань та умінь, якими студент повинен оволодіти в результаті вивчення курсу.

Знання та навички, набуті завдяки курсу "Музична критика", збагачують професійну оснащеність музикознавців. Орієнтація в музичній сучасності, усвідомлення основних принципів і критеріїв оціночних суджень – важливі фактори їх майбутньої діяльності, незалежно від конкретної галузі, в якій вони працюватимуть (критична, лекційна, редакторська, викладацька, наукова тощо).

Курс спрямований на підготовку студентів до майбутньої практичної діяльності в галузі критики. Тому історія критики (інформація про яку входить тією чи іншою мірою до відповідних курсів історії музики) представлена в мінімальному розмірі і переважно в семінарських заняттях, де аналізується досвід видатних музичних критиків.

За час проходження курсу музичної критики студенти мають набути досвід спілкування з мас-медіа в особі редактора того чи іншого періодичного видання/інтернет-ресурсу (або різних видань/ресурсів) та опублікувати декілька різножанрових критичних відгуків, які вони підготували на індивідуальних заняттях з педагогом. Формою заохочення студентів до критичної діяльності може бути конкурс на кращу студентську публікацію.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Messenger, Zoom, Google-meet.

Перелік тем

Тема 1. Специфіка музичної критики як галузі прикладного музикознавства.

Семінар 1. Критика та журналістика.

Тема 2. Функції критики.

Семінар 2. Сутнісні та факультативні функції критики.

Семінар 3. Функціональний підхід та жанрова атрибуція музично-критичних текстів.

Тема 3. Типологія критики.

Тема 4. Структура періодичного видання.

Тема 5. Музична критика в Інтернеті.

Семінар 4. Аналіз музичного сайту.

Тема 6. Критика як оціночне судження.

Семінар 5. Цінність та оцінка.

Семінар 6. Доведення та аргументація.

Тема 7. З історії критики. Огляд становлення музично-критичної думки в країнах Європи.

Семінар 7. Становлення музично-критичної думки в Україні.

Семінар 8. Музична критика в особах.

Тема 8. Пошук теми та жанрового вирішення критичного виступу.

Тема 9. Методика роботи над критичним опусом.

Семінар 9. Композиційні та стилістичні особливості інформаційних жанрів.

Семінар 10. Композиційні та стилістичні особливості аксіологічних жанрів.

Семінар 11. Стиль критика.

Тема 10. Критик в музичному театрі.

Семінар 12. Об'єкти уваги критика в музичному театрі.

Семінар 13. Аналіз публікацій.

Тема 11. Сучасний музичний процес та завдання критики.

Семінар 14. Культурологічний PR.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, тестування

Навчальні ресурси

Лекції курсу забезпечені презентаціями Power Point.

Необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та виступи на семінарах	20
2.	Письмова контрольна робота	5
3.	Написання та публікація музично-критичних текстів (3)	30
4.	Відвідування лекцій	15
5.	Іспит	30
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка **«відмінно»**: студент засвоїв навчальний матеріал у повному обсязі, самостійно мислить, робить аргументовані висновки, узагальнюючи матеріал лекцій, семінарських занять та власних розвідок, креативно вирішує творчі завдання, має музично-критичні публікації у різних жанрах.

Оцінка **«добре»**: студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє основним обсягом інформації курсу, здатний до самостійного пошуку інформації, наводить власні приклади на підтвердження висловлених думок, креативно вирішує творчі завдання, підготував тексти для публікацій у різних жанрах.

Оцінка **«задовільно»**: студент має загальне уявлення про музичну критику, здатний з незначними помилками відтворити основний навчальний матеріал, має навички роботи з навчальною та додатковою літературою, може наводити загальні приклади, знає основні факти, підготував частину текстів для публікацій.

Оцінка «**незадовільно**»: студент не розуміє/не знає основного навчального матеріалу, не здатний аргументувати свою точку зору, не володіє фактологією, не орієнтується у елементарних поняттях музичного життя.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для усіх студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Студенти відвідують концерти, вистави, беруть участь у круглих столах, прес-турах та прес-конференціях, по можливості – працюють у прес-групах фестивалів.